

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ورتالىق كومىتەتىنىڭ، مەملىكەتتىك كەڭەستىڭ جاڭا داۋىردە باتىس بولگى قانۇن اشۇدى ىلگەرىلەتىپ، جاڭا جاعداي قالىپتاستىرۇ جونىدەگى جەتەكشى پىكىرى

(باسى 1 – بەتتە)

جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرىلەتۈگە تاياندى بولپ، قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلمىدىق رەفورمانى نەـ گىزگى جەلى ەتۈگە تاياندى بولپ، بازارلاندىرۇ رەـ فورماسىن تەرەڭدەتىپ، جوعارى دەڭگەيدە ەسىك اشۇدى كەڭەيتىپ، ەلەۋلى رەفورما شارالارىنىڭ تىپـ ناقتاۋىن بۇلىجماستان ىلگەرىلەتىپ، رەفورمانى ىلگەـ رىلەتۇ بارسىنداعى ەلەۋلى خاۋىپ ـ قاتەرلەر مەن سىن ـ سايبىستاردان ساقتانۇ جانە ونى جەڭۇ .شارالارـ دى كۇشەيتىپ، ماڭغزدى ئۆيىندى مىقتى يگەرەپ، ىلقىلىقتاردى تولقىتپ، ەلسىز بۇنىداردى كۇشەيتىپ، قانۇرت قورعاۋدىڭ، قانۇرت اشۇدىڭ، جوعارى ساپاـ لى دامۇدىڭ جاڭا جاعدايىن قالىپتاستىرىپ، ەكونوميكاـ لق دامۇدىڭ ساپالىق وزگەرىسىن، ونمىدىلك وزگەـ رىسىن، قوزعاۋشى كۇش وزگەرىسىن ىلگەرىلەتىپ، باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ ەكونوميكالىق دامۇنىڭ خالىق سانمەن، بايلىقىەن، قورشاعان ورتامەن سايدـ كەسۇن جەبەپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى، اناعۇرلىم ۇنىسەدى، اناعۇرلىم ادل، اناعۇرلىم باياندى دامۇدى جۇزەگە اسىرىپ، 2020 ـ جىلى باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ ەكولوگىيالىق ورتاسىنىڭ، شارۋاشلىق ـ وسماۋاندىغان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن قاـ لىپتاستىرتۇدى ىلگەرىلەتۇ. باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ سالستىرمالى باسەمدىقتارىن تولىق ساۋلەلەندىردىپ، شارت ـ جاعدايى بار كاسىپ سالالارىنىڭ شوعرلانا دامۇىن ىلگەرىلەتىش، جاڭا قوزعاۋشى ەنەرگىيەنى جەـ تىلدىردۇ جانە اداستۇرلى قوزعاۋشى ەنەرگىيەنى وزگەرتۇ، دارەجەسىن جوعارىلاتۇ جاعىندا اناعۇرلىم ارشىندى قىدام تاستاپ، نىفورماتىسيا تەخنىكاسىنىڭ اداستۇرلى كاسىپ سالالارىندا كەڭىنەن قولدانىلۇن جانە ونمەن تەرەڭدەي توسىۋىن جەبەپ، باسەكەـ لىك قابىلەتكە تولى وسىزاماندىغان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن ورناتۇ. اۋىل ـ قىستاقى 1 -، 2 -، 3 - كاسىپتەردىڭ تەرەڭ توسىۋىن ىلگەرىلەتىپ، ەگىن، مال شارۋاشلىغى جالى كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قۇن تىزبەگىنىڭ تيبىن جۇرەت كۆرۈن، دارەجەسىن جوعاـ رىلاتۇىن جەبەۋ، جوعارى ىلشەمدى ەگىسى اتىزداـ رى، وسىزاماندىغان ەكولوگىيالىق مال فەرمارلارى، اشىق وندىرەتىن قۇنىكىسيالىق وڭىرلەر جانە ماقتا، ازىتتىق ماي، قانت سىياقتى ماڭغزدى اۋىل شارۋاشلىـ مى ونىمەدرى ۇنىدرىسى قورعالاتىن وڭىرلەر قۇردـ لىسىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ەكولوگىيالىق داقتان شوـ عىرلى، جوعارى ۇنىمەدى، جەرەدەن پايدالانۇى ولـ شەمدى قۇرىلمى اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ دامۇنىنا قولداۋ كورسەتۇ. جوعارى دەڭگەيلى، ەرەكشە اۋىل شارۋاـ شلىغى ماشىنا ـ جابدېقتارىن ۇنىدرۇدى، زەرەتتەۋ ـ اشۇدى جانە جالبىلاستىرۇدى، قولدانۇدى جەدەلـ دەتۇ. وسى زامانغى جاساۋ كاسىپى مەن سىتراتەگىيالىق جاڭادان وركەندەنگەن كاسىپ سالالارىنىڭ دامۇىن ىلـ گەرىلەتۇ. ۇلكەن ساندى مالىمەت، جاساندى زەردە جانە ”زەردەلى +“ كاسىپ سالالارىن بەلسەنە دامەـ تىپ، ەنەرگىياسى يىتەرەنەتتىن زور كۇشەين دامىتۇ. ”يىتەرەت + وقۇ ـ اعارتۇ“، ”يىتەرەت + مەدىتسىنا“، ”يىتەرەت + ساياحات“ سىياقتى جاڭا كاسىپ كۇيلىردە نىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتۇ، يىتەرەنەتنىڭ جىلدامدىغىن جوـ عارلاتۇدى، اقسىن تومەندىق ساۋدانى جەدەل دامىتۇ. كارا اتتاعان ەلەكتىروندىق ساۋدانى جەدەل دامىتۇ. باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ ەكولوگىيا، ۇلتىتىق سالت ـ سانا، شەكارا كورنىستەرى سىياقتى ارتىقىشلىقتان ساۋلەلەندىرۇىنە قولداۋ كورسەتىپ، ساياحات بايلىغىـ دا ەسىك اشۇ، نىفورماتىسادان ورتاق يىگىلىكتەنۇ، كاسىپ سالالارىن باقالاۋ ـ باسقارۇ، ەلۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ، ساياحات خاۋپسىزدىكى، ىلشەمدەنـ گەن قىزمەت وتەۋ سىياقتى جاقتارداعى خالىقارالىق سەلبەستىكتەردى تەرەڭدەتىپ، ساياحات قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ. كورنىستىك جانە ايگىلى ۇڭىر، شەكارالىق ساياحات سىناق اۋىماعى سىياقتىلارـ دى تىرەك ەتىپ، ساياحات جانە سەيىل ـ سەرۋەن، سالاماتتىق جانە كۇتپەدە سىياقتى قىزمەت وتەۋ كاـ سىپتەرىن زور كۇشەين دامىتىپ، وڭىرلىق ماڭغزدى تىرەكى كاسىپ سالالارىن قالىپتاستىرۇ. وسى زامانغى قىزمەت وتەۋ كاسىپىنىڭ، اسىرەسە، ھاماندىغان قىزمەت وتەۋ كاسىپىن جەدەل دامىتىپ، وسى زامانغى زات اينالىمى ـ قىزمەت وتەۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ.

(2) جاڭالىق اشا دامۇ قابىلەتتىن ۇزدىكىسىز جوعاـ رىلاتۇ. جاڭالىق اشۇ قابىلەتنى قۇرىلىسىن وزكەـ ەتىپ، جاڭالىق اشۇ، ەسىك اشۇ سەلبەستىگىن كۇشەيدـ تىپ، جاڭالىق اشۇدىڭ وڭىرلىك يىپىك تۇرىغىسىن قالىپـ تاستىرۇ. مەملىكەتنىڭ ەلەۋلى عىلمىي زەرەتتەۋ نەگىزـ دىك قۇرىلمىلارنىڭ ورنالاسۇىن كەمەلدەندىردىپ، باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ ەرەكشەلىككە يە، باسپەدىى بار سالالاردا مەملىكەت دارەجەلى جاڭالىق اشۇ تۇغرـ لارىن جانە ئىرى عىلم قۇرىلمىلارىن الدىمەن ورنالامـ تىرۇىنا قولداۋ كورسەتۇ. باتىس بولوكتىڭى شارت ـ جاعـ دايى بار وڭىرلەردە مەملىكەتتىك دەرىجە باس جىلغالىق اشۇدان ۇلكى كورسەتۇ رايوندارى سىياقتى جاڭالىق اشۇ دانەكەرلەـ رىن قۇرۇدى جەدەلدەتۇ. شىغىسى، باتىس بولوك ۇڭغىردەگى عىلم ـ تەخنىكالىق جاڭالىق اشۇدىڭ ىرى تەرەڭدەيتىپ، سايبكەسە جاڭالىق وڭىردە قولدىنالى سىياقتى قالىپتاستىرۇ. باتىس بولوك وڭىردە قولدىنالى تىپتەڭگى تولىق كۇرس جوعارى

مەكتەپتەردەن، جوعارى كاسىپتىك مەكتەپتەردەن ئىر توبىن ورنالاستىرىپ، قۇرىپ، ”قوس بىرەگەي“ جوـ عارى مەكتەپتەردىڭ باتىس بولوك وڭىردە باغىتتامالى كومەككەسۇ ورستەتۈنەنە قولداۋ كورسەتۇ. كوپ بولپ شارۋاشلىق قۇرۇدى، جالىي قاۋىم جاڭالىق اشۇدى نىشكەرلەي ىلگەرىلەتىپ، باتىس بولوك وڭىرـ ەردە جاڭالىق اشۇدىڭ، شارۋاشلىق قۇرۇدىڭ جوعاـ رى ساپالى دامۇىن جەبەپ، ”جاڭالىق اشۇ، شارۋاشـ لىق قۇرۇدىڭ“ جاڭارتىلغان نۇسقاىسىن قالىپتاستىرۇ. سۇرانىستى باعدار، كاسپورىندى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن، ۇنىدرىس، وقۇ ـ وقىتۇ، زەرەتتەۋ ئىر تۇلعاـ لانغان جاڭالىق اشۇ ئۇزۇبلىسىن اقاۋسىز داندىرىپ، ئۇرلى كاسپورىنداردى باتىس بولوك وڭىردە عىلم ـ تەخنىكالىق جاڭالىق اشۇ سەرىكتەستىكتەرىن قۇرۇعا نىتتالاندىرۇ. مەملىكەتتىك عىلم ـ تەخنىكا جەتىستىكەـ رىن كادەگە جاراتۇعا جەتەكتەۋ قورنىڭىن باتىس بولوك وڭىردە شارۋاشلىق قۇرۇعا قارجى قوسۇ قورىن قۇرۇىنا قولداۋ كورسەتۇ. ئىلىم مەنىشك ۇقىغن قورعاۋ، قولداۋ جانە قىزمەت وتەۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن كۇشەيتىش، ئىـ لىم مەنىشك ۇقىغى بوينىشا خالىقارالىق اۋىس ـ كۇيىس جانە سەلبەستىك ورستەتۇگە قولداۋ كورسەتۇ.

(3) وسىزاماندىغان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن قاـ لىپتاستىرتۇدى ىلگەرىلەتۇ. باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ سالستىرمالى باسەمدىقتارىن تولىق ساۋلەلەندىردىپ، شارت ـ جاعدايى بار كاسىپ سالالارىنىڭ شوعرلانا دامۇىن ىلگەرىلەتىش، جاڭا قوزعاۋشى ەنەرگىيەنى جەـ تىلدىردۇ جانە اداستۇرلى قوزعاۋشى ەنەرگىيەنى وزگەرتۇ، دارەجەسىن جوعارىلاتۇ جاعىندا اناعۇرلىم ارشىندى قىدام تاستاپ، نىفورماتىسيا تەخنىكاسىنىڭ اداستۇرلى كاسىپ سالالارىندا كەڭىنەن قولدانىلۇن جانە ونمەن تەرەڭدەي توسىۋىن جەبەپ، باسەكەـ لىك قابىلەتكە تولى وسىزاماندىغان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن ورناتۇ. اۋىل ـ قىستاقى 1 -، 2 -، 3 - كاسىپتەردىڭ تەرەڭ توسىۋىن ىلگەرىلەتىپ، ەگىن، مال شارۋاشلىغى جالى كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قۇن تىزبەگىنىڭ تيبىن جۇرەت كۆرۈن، دارەجەسىن جوعاـ رىلاتۇىن جەبەۋ، جوعارى ىلشەمدى ەگىسى اتىزداـ رى، وسىزاماندىغان ەكولوگىيالىق مال فەرمارلارى، اشىق وندىرەتىن قۇنىكىسيالىق وڭىرلەر جانە ماقتا، ازىتتىق ماي، قانت سىياقتى ماڭغزدى اۋىل شارۋاشلىـ مى ونىمەدرى ۇنىدرىسى قورعالاتىن وڭىرلەر قۇردـ لىسىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ەكولوگىيالىق داقتان شوـ عىرلى، جوعارى ۇنىمەدى، جەرەدەن پايدالانۇى ولـ شەمدى قۇرىلمى اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ دامۇنىنا قولداۋ كورسەتۇ. جوعارى دەڭگەيلى، ەرەكشە اۋىل شارۋاـ شلىغى ماشىنا ـ جابدېقتارىن ۇنىدرۇدى، زەرەتتەۋ ـ اشۇدى جانە جالبىلاستىرۇدى، قولدانۇدى جەدەلـ دەتۇ. وسى زامانغى جاساۋ كاسىپى مەن سىتراتەگىيالىق جاڭادان وركەندەنگەن كاسىپ سالالارىنىڭ دامۇىن ىلـ گەرىلەتۇ. ۇلكەن ساندى مالىمەت، جاساندى زەردە جانە ”زەردەلى +“ كاسىپ سالالارىن بەلسەنە دامەـ تىپ، ەنەرگىياسى يىتەرەنەتتىن زور كۇشەين دامىتۇ. ”يىتەرەت + وقۇ ـ اعارتۇ“، ”يىتەرەت + مەدىتسىنا“، ”يىتەرەت + ساياحات“ سىياقتى جاڭا كاسىپ كۇيلىردە نىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتۇ، يىتەرەنەتنىڭ جىلدامدىغىن جوـ عارلاتۇدى، اقسىن تومەندىق ساۋدانى جەدەل دامىتۇ. كارا اتتاعان ەلەكتىروندىق ساۋدانى جەدەل دامىتۇ. باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ ەكولوگىيا، ۇلتىتىق سالت ـ سانا، شەكارا كورنىستەرى سىياقتى ارتىقىشلىقتان ساۋلەلەندىرۇىنە قولداۋ كورسەتىپ، ساياحات بايلىغىـ دا ەسىك اشۇ، نىفورماتىسادان ورتاق يىگىلىكتەنۇ، كاسىپ سالالارىن باقالاۋ ـ باسقارۇ، ەلۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ، ساياحات خاۋپسىزدىكى، ىلشەمدەنـ گەن قىزمەت وتەۋ سىياقتى جاقتارداعى خالىقارالىق سەلبەستىكتەردى تەرەڭدەتىپ، ساياحات قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ. كورنىستىك جانە ايگىلى ۇڭىر، شەكارالىق ساياحات سىناق اۋىماعى سىياقتىلارـ دى تىرەك ەتىپ، ساياحات جانە سەيىل ـ سەرۋەن، سالاماتتىق جانە كۇتپەدە سىياقتى قىزمەت وتەۋ كاـ سىپتەرىن زور كۇشەين دامىتىپ، وڭىرلىق ماڭغزدى تىرەكى كاسىپ سالالارىن قالىپتاستىرۇ. وسى زامانغى قىزمەت وتەۋ كاسىپىنىڭ، اسىرەسە، ھاماندىغان قىزمەت وتەۋ كاسىپىن جەدەل دامىتىپ، وسى زامانغى زات اينالىمى ـ قىزمەت وتەۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ.

(4) ەنەرگىيانىڭ قامداۋ ـ قاچەتسىنۇ قۇرىلمىىن ساپالىلاندىرۇ. كومىردىڭ ۇنىدرىس جانە تۇتىنۇ قۇـ رىلمىىن ساپالىلاندىردىپ، كومىردى نازا ۇنىدرۇدى جانە زەردەلى، جوعارى ونىمەدىلىكپەن اشۇدى ىلگەـ رىلەتىپ، كومىردى دارەجەگە، ساپاعا ايرىپ ساتىلى پايدالانۇدى بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، كومىردەن جانار ەي ۇنىدرۇ، كومىردە جانار گاز ۇنىدرۇ، كومىرـ مانەن الكەن ۇنىدرۇ سىياقتىلاردى دارەجەسىن جوعاـ رىلاتۇدان ۇلكى كورسەتەۋدى ورىنقىتى قىقامەن ورستەتۇ. مۇناي، تاييەي گاز ۇنىدرىس بازارلارنىان ئىر توبىن قۇرۇ. كومىر قاباتى گازى سىياقتىلاردى بارلاۋدى، اشۇدى، پايدالانۇدى جەدەلدەتۇ. قايتا تۇبىنايتىن ەنەرگىيلاردى اشۇ ـ پايدالانۇدى كۇشەيدـ تىپ، خۇاڭخى وزەنىندەگى ساتىلى ەلەكتر ستانىياسالاـ رىنىڭ ئىرى تىپتەڭگى ەنەرگىيا ساقتانۇ نىسالى بوينىشا زەرەتتەۋ ورناتۇپ، رەستەتىپ، نازا ەنەرگىيا بازارلارنىان ئىر توبىن قۇرۇ. جەل ەلەكترىن، فوتوۋولتىتىق ەلەكتردى

سول جەردە تۇتىنۇ ـ قابىلداۋدى جەدەلدەتۇ. باتىسـ تىڭ ەلەكترىن شىغىسقا جەتكىزۇ سىياقتى ولكە ـ ۇڭىر اىراقلى ۇتىپىندى ەلەكتر جەتكىزۇ ارىنالارى قۇرىلىسىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتىپ، نازا ەلەكتر قۇانتىن جەتكىزۇ قاـ بىلەتتىن جوعارىلاتۇ. ەلەكتر جەلىسىنىڭ جۇكتەمە رەتتەۋ قابىلەتى قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، جەل ەنەرگىياـ سىنان باز كەشۇ، فوتوۋولتىتىق ەنەرگىيادان باز كەشۇ، سۇ ەنەرگىياسىنان باز كەشۇ ماسەلەسىن ۇنىمەدى شەشۇ. ەلەكتر ۇلەستىرۇ جەلىسىن وزگەرتۇ ارەكتەتن جانە اۋىل ـ قىستاق ەلەكتر جەلىسىن وزگەرتۇ ـ دارەـ جەسىن جوعارىلاتۇدى بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، شەت ـ شالغاي وڭىرلەردى ەلەكترمەن قامداۋ قابىلەتتىن جوـ عارىلاتۇ. سولتۇستىكتىڭ كومىرىن وڭتۇستىككە تاسىـ دىلداۋ ارىناسى جانە ئىرى تىپتى كومىر ساقتاۋ بازارالاـ رى قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، مۇناي ـ گاز تارماق جەلىلەرى، تەرمينالىدىق قۇبىر جەلىسى قۇرىلىسىن ۇزـ دىكىسىز كۇشەيتۇ. تاييەي گاز ساقتاۋدىڭ كوپ قابىاتتى جۇيەسىن ورناتىپ، شارتقا ۇيلەسەتتىن جەرلەردە جەر استى گاز ساقتاۋ قوبھالارىن جەدەل قۇرۇ. قورشاعان ورتانى قورعاۋ، ەنەرگىيا تىپمىدىلىگى سىياقتى ىلشەم ـ تالابتارعا ۇيلەسەتتىن ەنەرگىيا تۇتىمىنى جوعارى كاسپـ تەردىڭ باتىس بولوكتىكى نازا ەنەرگىيا بايلىغى باسىم وڭىرلەرگە شوغر لانۇىنا قولداۋ كورسەتۇ.

(5) قالا مەن اۋىلدىڭ توسىعىيالى دامۇىن زور كۇشەين جەبەۋ. اۋىل ـ قىستاقنى گۈلدەندىرۇ سىتراـ تەگىياسىن نىشكەرلەي اتقارىپ، جاڭا داۋىردەگى اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالار قىزمەتن ويـ داعىداي سىتەۋ. جاڭا تىپتەڭگى شارۋالاردى جەتلىدەـ رىپ، باتىس بولوك وڭىردەگى اۋىل شارۋاشلىغىمەن شۇغىلدانۇشلار، قۇرىلمىنىڭ ساپالىلاندىردۇ. كورىكتى، قونىستانۇعا جايلى قىستاق قۇرۇدى نىسانا ەتىپ، اۋىل ـ قىستاق قونىس ورتاسى جانە جالبىلىق قىزمەت وتەۋ قۇرىلمىلارى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. قورعاۋدى كۇشەيتۇ نەگىزىندە اۋىل ـ قىستاقاردىڭ تارىخ، ماـ دەنيەت بايلىقتارىن جانداندىرىپ، وڭىرلىك جانە ۇلتىتىق ەرەكشەلىككە قىزمەت وتەۋدى مالدەيىلەـ كاسىپ سالاسىن جانە ماركارلارىن قالىپتاستىرۇ. جەرگەـ لىكتى جاعدايعا قاراي قالا ـ قالاشتقاندىرۇ ورنالامەـ تررۇن جانە فورماتىياسىن ساپالىلاندىرىپ، مەملىكەتـ تىك جانە وڭىرلىك ورتالىق قالالاردىڭ فۇنكتسيالىق رولىن ۇسىرىپ جانە ساۋلەلەندىرىپ، قالالار شوغەـ رىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن جانە ئىرى، ورتا، شاعىن قالالارىدىن تۇراپتاندىرۇ قۇرىلىسىن ىلگەرىلەـ تىپ، ەرەكشەلىككە يە ئىر توپ شاعىن قالا ـ قالاشىق جەتلىدىرۇ، دامىتۇ. باتىس بولوك وڭىردەگى بايلىغى سارقىلغان، ت.ب. ەرەكشە تىپتەڭگى وڭىرلەرـ دى گۈلدەندىردۇگە، دامىتۇعا قولداۋ كورسەتۇ سەرىپـ سىن ارتتىرۇ. اۋىل شارۋاشلىغىنان ويىسقان خالىقتى قالا تۇرعىندارىن اينالدىرۇدى ئتارتىپتى تۇردە ىلگەـ رىلەتۇ. نەگىزگى المۇمىنەتكە قىزمەت وتەۋدىڭ تۇراقـ تى خالىقتى تولىق قامتۇىن ىلگەرىلەتىپ، شارتقا ۇيلەـ سەتىن، نوپوسقا تىرەكلەنگەن شارۋا جۇمەسكەرلەردـ نىڭ كەلىپ كىرگەن جەرلەرىندە قالا ـ قالاشتىڭ نەـ گىزگى المۇمىنەتكە قىزمەت وتەۋلەرىنەن تەڭ تۇرعىدا يىگىلىكتەنۇتىن قامتاماسز ەتۇ. قالا مەن اۋىلدىكى ”بايدـ لىقتى مال ـ مۇلككە، قارجىنى جازاناعا، شارۋالاردى (قالا تۇرغىنى) جازاناعەرگە اينالدىردۇ“ سىياقتى رەـ فورما تاجىربەلەرىن قورىتىندىلاپ، ”جاناننى بىرىكتەـ رىپ كاسپىتى بايلانستىرۇ، جازنانى بىرىكتىرىپ جاـ ۋپكەرشلىكتى بايلانستىرۇ، جازنانى بىرىكتىرىپ نېەتنى توغىستىرۇدىڭ“ جاڭا مەحازىمى جونىندە نىزـ دەرسى جاساۋ. قالا مەن اۋىلداغى قالا اكىمشىلىك سىتەـ رىن جالبىلىق قۇرىلمىلار، قۇرىلىسىن ئىر تۇتاس جوسپارـ لاپ، قالا ـ قالاشتقاعى المۇمىنەتكە نەگىزدىك قۇرىلمـ ەلارنىڭ اينالاداعى اۋىل ـ قىستاق وڭىرلەرىنە كەـ ڭەيۋىن جەبەۋ.

(6) نەگىزدىك قۇرىلمى جوباسىن، قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. نەگىزدىك قۇرىلمىلاردىڭ جەتكىزىلۇ دەڭـ گەيىن، بىركىلىسىزدىگىن جانە بىرەكلەكلەتۇ دەڭگەـ يىن جوعارىلاتىپ، باسىلى، شوغرلى دامۇدى ىلگەردە لىمتۇ. شىغىسى پەين بايىستى تۇتاستىرعان، وڭتۇستىك پەن سولتۇستىكتى ەندەي وتكەن تاسپال ارىناسى قۇـ رىلىسىن كۇشەيتىپ، وڭىرلەردى اشۇ ۇوس سىزىغىن كەڭەيتۇ. بايلىقتى، ەنەرگىيانى اشاننىن جەرلەردىڭ نەـ گىزگى جەلى ارىناسىنىڭ جوباسىن، قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. سىچۇان ـ شىياڭ تەمىر جولى، شاڭخاي ـ چىڭدۇ جوعارى قارقىندى تەمىر جولى، چۇڭچىڭ ـ گۇنمېڭ جوعارى قارقىندى تەمىر جولى، شىنىڭ ـ چىڭدۇ تەمىر جولى سىياقتى كەلەلى يىجىنەنەريالاردىڭ جوباسىن، قۇرىلىسىن تەزەدەتۇ. جوعارى قارقىندى تەمىر جول مەن ادەتتەگى تەمىر جولدىڭ سايبكەسىتى دامۇىنا باسا ەمان بەرىپ، ۇوكزالى كوپ، بەلەت باغاـ لى توپمەن ”باياۋ بويەنداردى“ ۇزدىكىسىز ويداعىداي جۇرگىزۇ. ۇزىلكەن جولدىلردى، بوگەكتەرى قولدارىق اشىپ، تەڭىزگە شىعۇ، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ارناـ سىن جانە ساياحات قاتنىاس نەگىزدىك قۇرىلمى قۇردـ لىسىن كۇشەيتۇ. جالبېلىق جولاۋشى تاسپال تورابى (زات اينالىمى باقتاشا رايونى) قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. مەملىكەتنىڭ زات اينالىمى تورابىن ورنالاستىرۇدى كەمەلدەندىرىپ، زات اينالىمنىڭ اينالىم ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتۇ. اۋپاتىسيالىق وتكىل مەن توراپ قۇرىلمـ سىن كۇشەيتىپ، توراپتىق اۋەجايلاردا ۇشۇ ۇقىغىن

كەڭەيتىپ، جالبېلىق اۋپاتىسيانى بەلسەنە دامىتۇ. اۋىل ـ قىستاقتاردىڭ، شەكارا، شالغاي وڭىرلەردىڭ نىفورـ ماتىسىا تورابىمەن قامتلنۇ دەڭگەيىن اناعۇرلىم جوعاردـ لاتتۇ. ئىر توپ ۇتىپىندى سۇ قاينارى يىجىنەنەرياسىن، وزەن ـ داريا، كولدىردىڭ تىرەكتى جونگە ساۋل ىنـ جەنەريياسى جانە كولەمدى سۇارمالي وڭىرلەر يىجىەـ نەرياسىن ۇيلەسمەدى جوبىلاپ، قۇرىپ، ۇلكەن، ورتا سۇارلىمالي وڭىرلەردىڭ سالنۇ ۇستىدەگى سايبكەسىتى قۇرىلمىلارى مەن وسىزاماندىندىرىپ جاڭمالاۋدى، ورتا، شاعىن وزەن اپانترىن جونگە ساۋلدى جانە قاتەرلى سۇ قوبىيالارىن قاتەردەن اراشلاپ، بەكەمەـ دەۋدى، قۇرعاقىشلىققا قارسى تۇراتىن سۇ قاينارى ىنـ جەنەرييالارى قۇرىلىسىن جانە تاسقىن اپاتىنان ساقتانۇ ـ جونگە ساۋلدى كۇشەيتۇ. قالا، اۋىلداردى سۇمەن قامداۋدى ئىر تۇلالاندىرۇدى جانە جان سانى بىستەـ راقىتى وڭىرلەردىڭ ئۆيىندى شاعىن ىلشەمدەتكەن سۇمەن قامداۋ قۇرىلمى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتىپ، اۋىن سۇ قاينىنارلارىن جۇيەلىلەندىردۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ.

(7) مەملىكەت خاۋپىسىزدىگىن جانە قوعام ورـ نىقتىلىغىن شىنايى قورعاۋ، ھامۇ جانە خاۋپسىزدىك سىندى ەكى ئىسنى ئىرى ئىسنى ئىسنى قۇتۇتاس جوسپىلارنى، باتىس بولوك ۇڭغىردىڭ مەملىكەت خاۋپىسىزدىكى قالىقتسىندىق رولىن اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەنـ دىردۇ. تەپە ـ تەك، نىتىماقتى، قارايلاسىمدى، جاراـ سىمدى سوسىيالىستىك ۇلت قاتنىاسىن بەكەمدەپ جانە دامتىپ، ۇلتئاردىڭ بىرگە نىتىماقتاسپ كورەس جۇرـ گىزۇىن جانە بىرگە گۈلدەنىپ ـ كورگەيۋىن، دامۇىن جەبەۋ. قوعام اماندىغىنىڭ سىتەرەۋلىدى ساقتانۇ ـ تىزـ گىندەۋىن نىشكەرلەي ىلگەرىلەتىپ، بەرىكە، سەنىمدى قوعامدىق خاۋپىسىزدىك جۇيەسىن ورناتۇ.

ئۇشنىشى، ”ئىر بەلدەۋ، ئىر جولدى“ بىرگە قۇرۇدى جەتەكشى ەتىپ، باتىس بولكىتى اشۇ تەبەـ نىن ارتتىرۇ

(8) ”ئىر بەلدەۋ، ئىر جول“ قۇرىلىسنا بەلـ سەنە ات سالىسۇ جانە وعان توسىسۇ. شىنجياڭنىڭ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىن تەزەدەتۇىن قولداپ، باتىس باغىتتاى قاتەـ ناس تورابىن جانە ساۋدا، زات اينالىمى، مادەنيەت، عىلم ـ تەخنىكا، وقۇ ـ اعارتۇ، مەدەۋ قىزمەت وتەۋ ورتالىغىن قالىپتاستىرۇ. چۇڭچىڭنىڭ، سىچۇاننىڭ، شانتشىدىڭ جالبېلىق اىزىلدىلمىغن ساۋلەلەندىردۇىن قولداپ، شىكى قۇرىلىقتىق اشۇ بەلدەسىن جانە وركەنـ دەتۇ، اشۇ تورابىن قۇرۇ. گانسۇدىڭ، سانشىيدىڭ تارىخىي مادەنيەت اىزىلدىلمىغن تولىق اشۇىن قولداپ، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋىندەگى ماڭغزدى وتكىل، تۇمىن رولىن ساۋلەلەندىردۇ. گۇچجۇۋىدىڭ، چىڭخايدىڭ ەل ىشى ـ سىرتى ەكولوگىيالىق سەلبەسـ تىگىن تەرەڭدەتۇىن قولداپ، جاسىل جىبەك جولى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇ. نىڭى موڭغۇلدىڭ جۇڭگو ـ موڭغۇلىيا ـ رەسەي ەكونوميكالىق ەدالىز قۇرىلىسنا تەرەڭدەي ات سالىسۇىن قولداۋ. يۇننان مەن لانـ ساڭجياڭگە، مەكونگ وزەنى ۇڭىرنىڭ اشىق سەلبەسـ تىك جاساسۇ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ.

(9) ەسىك اشۇ ۇلكەن ارىناسى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. جۇڭگو ـ سىنگاپۇر (چۇڭچىڭ) سىتراتەگىياـ لىق سىيانتى تۇتاستىرۇدان، ۇلاستىرۇدان ۇلكى كورسەتۇ نىسانىن بەلسەنە اتقارۇ. بەييۇۋان كەمەجاي قۇرىلىسىن كەمەلدەندىردىپ، خالىقارالىق باسەكەلىك قۇلتاققا يە كەمەجاي شوغرىن قالىپتاستىرىپ، وسى زلـ مانغى تەڭىز ـ مۇجىت كاسىپ سالاسىن جەدەل جەتلىـ دىردىپ، تەڭىز ەكونوميكاسىن بەلسەنە دامىتۇ. كوپ ئۇرلى فورماداعى بىرلەسپە تاسمالدى بەلسەنە دامەـ تىپ، تەمىر جولدى، تاس جولدى كەمەجايىمەن، باقتاش رايونىمەن ۇلاستىرۇ جەلىسى قۇرىلىسىن تەزەدەتۇ. شاڭخاي ـ چىڭدۇ تەمىر جول ارىناسىنىڭ تاسپمال قۇتاي مەن كەمەجايىدىڭ جىبناۋ ـ جونەلتۇ تاسپمال جۇـ يەسى قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. چاڭجياڭ وزەنىنىڭ اىزال سۇ جولنىا سۇيەنىپ، قۇرلىق ـ تەڭىز بىرلەسپە تاسماـ لى، اۋە ـ تەمىر جول بىرلەسپە تاسپمالى، جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەىزى سىياقتىلاردى وركانىيكالى ۇشتاستىرىعان بىرلەسپە تاسپمال قىزمەت وتەۋ ۇلكەـ سىن جانە زات اينالىمى ۇلكەن ارىناسىن قۇرۇ. باتىس بولوك ۇڭغىرنىڭ سۇسىز كەمەجايىن قۇرۇىن قولداۋ. جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەىزىنىڭ تاسپمالدى ۇيىمداستىرۇ ۇلكىسىن ساپالىلاندىرىپ، جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەىزىنىڭ توراپ، ئۇيىن قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ. شەكارا وتكىلى، شەكارا اتتاعان تاسپمالى جانە نىفورماتىسىا ارىنالارى سىياقتى اشىق ۇستالاتىن نەـ گىزدىك قۇرىلمىلاردى اناعۇرلىم كەمەلدەندىردىپ، اشىق ۇستالاتىن زات اينالىمى تورى جانە شەكارا اتتاـ عان پوچتا جولدامالارنى جەتكىزۇ جۇيەسىن جەدەل قۇرۇ. جۇڭگو ـ شىغىسى وڭتۇستىك ازىبا ەلدەرى وداـ عى نىفورماتىسىا پورتى قۇرىلىسىن تەزەدەتۇ.

(10) شىكى قۇرىلىقتىڭ كوپ ساتىلى ەسىك اشۇ تۇغىرىن ورناتۇ. چۇڭچىڭ، چىڭدۇ، شى ـ ان سىياقتەـ لاردى خالىقارالىق پورتال تورابى قالاسىن جەدەل قۇرۇعا شاپتىاندىرىپ، كۇنمېڭ، ناننىڭ، ۇرۇمچى، لانجۇۋ، كوكتۇ سىياقتى ولكە ورتالىمى (ورتالىق قالا) قالالارىنىڭ كورشىلەس ەلدەرىگە باغىستالغان توـ سالىق وڭىرلىك سەلبەستىك تىرەكتىلىك قابىلەتن جوـ

عارىلاتۇ. باتىس بولوك وڭىرلەردەگى ەركىن ساۋدا سىناق رايوندارنىڭ قارجى قوسۇ، ساۋدا سالاسىندا زاڭ، ەرەجە بوينىشا الدىمەن اتقارۇنىنا، الدىمەن سىناق ەتۇنە قولداۋ كورسەتىپ، جوعارى دەڭگەيدە ەسىك اشۇعا ۇيلەستەن اكىمشىلىك باسقارۇ ئۇزىلىدە سىن ورناتۇ جونىندە نىدەنسى جاساۋ. شىكى قۇرىلقـ تىق اشىق ەكونوميكا سىناق ئۇيىنى رايوندارنىڭ قۇـ رىلىسىن تەزەدەتىپ، شىكى قۇرىلىقتىق وڭىرلە